

Gemeente Edam-Volendam

Deelrapport 2

Cultuurhistorische Verkenning

Waardenstelling

“Attentiegebied Oude Kom Volendam”

Turfmarkt 52
2801 HB Gouda
tel : +31 653 284 207
info@monumentenzorg.com
www.monumentenzorg.com

Inhoudsopgave

<i>Waardenstelling deelgebied I “Doolhof”</i>	5
Tekening 2011.05 Waardering gebouwen, deelgebied I “Doolhof”	11
Tekening 2011.06 Waardering openbaar gebied en water, deelgebied I “Doolhof”	12
<i>Waardenstelling deelgebied II “Haven”</i>	13
Tekening 2011.07 Waardering gebouwen, deelgebied II “Haven”	19
Tekening 2011.08 Waardering openbaar gebied en water, deelgebied II “Haven”	20
<i>Waardenstelling deelgebied III “Meerzijde”</i>	21
Tekening 2011.09 Waardering gebouwen, deelgebied III “Meerzijde”	27
Tekening 2011.10 Waardering openbaar gebied en water, deelgebied III “Meerzijde”	28
<i>Waardenstelling deelgebied IV “Zeekant”</i>	29
Tekening 2011.11 Waardering gebouwen, deelgebied IV “Zeekant”	35
Tekening 2011.12 Waardering openbaar gebied en water, deelgebied IV “Zeekant”	36
<i>Waardenstelling deelgebied V “Aalstraat/Zuideinde”</i>	37
Tekening 2011.13 Waardering gebouwen, deelgebied V “Aalstraat/Zuideinde”	43
Tekening 2011.14 Waardering openbaar gebied en water, deelgebied V “Aalstraat/Zuideinde”	44

Cultuurhistorisch rapport		objecten gemeente Edam–Volendam
1)	Monumentnummer	VOLE-OUDE KOM
2)	Datum rapport	28 oktober 2011
		Adviesbureau MSP, dhr D.H.J. Visse
3)	Naam complex / object	Deelgebied I “Doolhof”
4)	Straatnaam	Doolhof 1 t/m 75 (doorlopend), Doolhofpad 2 t/m 5 (doorlopend), Kerkepad 2 t/m 13 (doorlopend) en Noordeinde 1 t/m 3 (doorlopend)
5)	Plaats	Volendam
		Dit rapport is onderdeel van de cultuurhistorische verkenning van de “Oude Kom Volendam”
6)	Kadastrale gegevens	Gemeente: Edam-Volendam Sectie: diversen Nummer: diversen

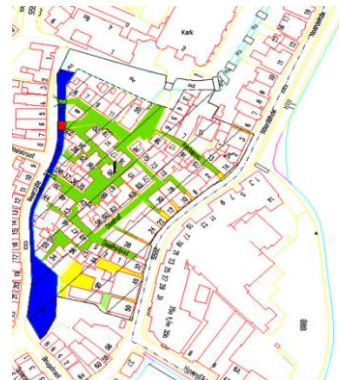
Foto object

Volendam, 1811 (watwaswaar?)

Tekening 2011.05 waardering gebouwen

Tekening 2011.06 waardering openbaar gebied en water

De in dit cultuurhistorische rapport beschreven waarden zijn grotendeels terug te vinden in de volgende deelrapporten:

- Deelrapport 1: tekening 2011.01 – waardering gebouwen
- tekening 2011.02 – waardering openbaar gebied en water
- tekening 2011.03 – overzicht bijzondere objecten
- tekening 2011.04 – waardering gebruik openbare ruimte
- Deelrapport 3: Foto's bebouwing
- Deelrapport 4: Foto's openbaar gebied
- Deelrapport 4: Foto's bijzondere objecten (zie ook tekening 2011-03)

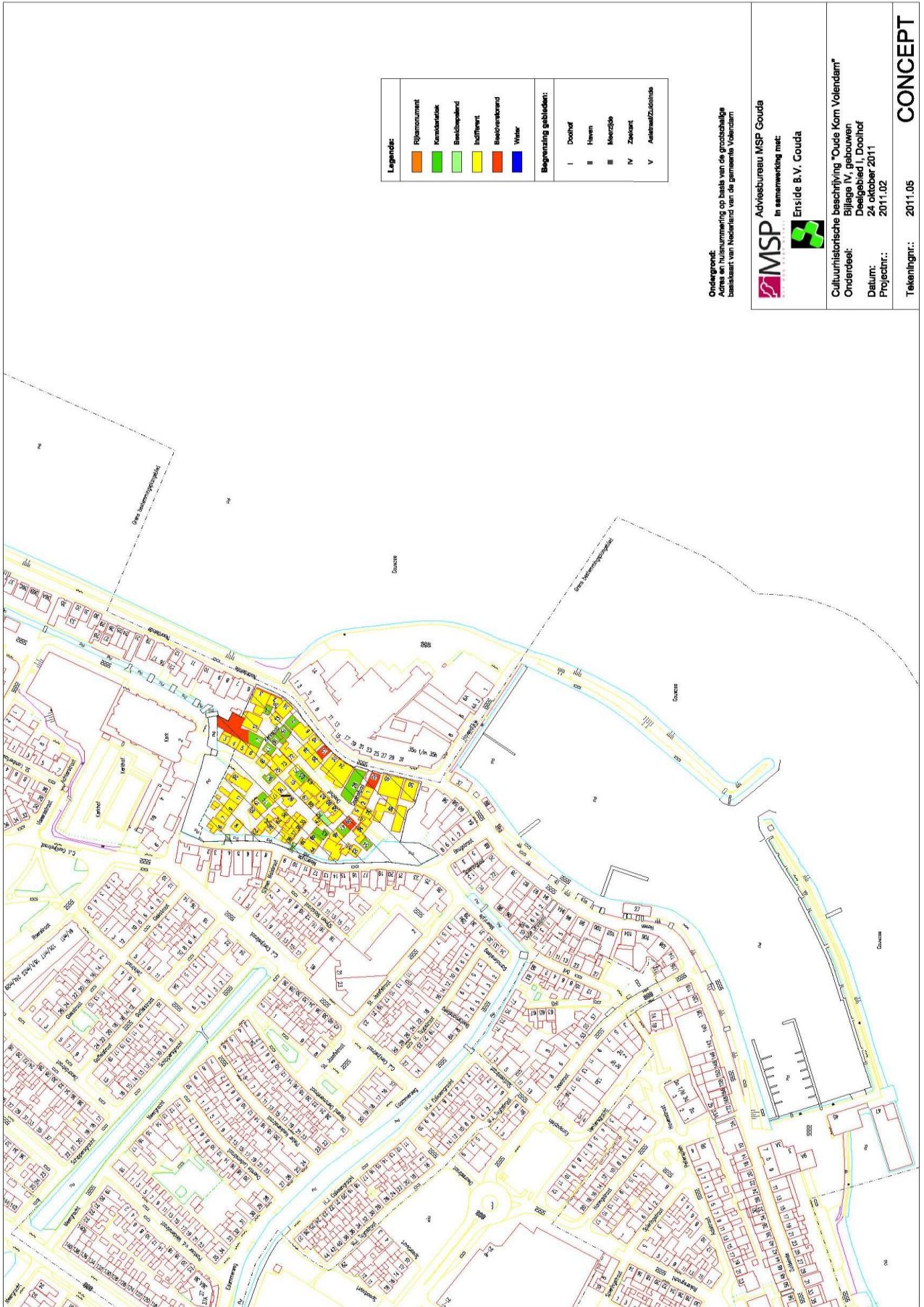
Onderdeel van dit cultuurhistorische rapport is een tekening waarop de waardering van de gebouwen in het gebied Doolhof is aangegeven, tekening nummer 2011-05, en een tekening waarop de waardering van het openbare gebied is aangegeven, tekening nummer 2011-06.

	Functie	NEE	JA	Toelichting
7)	Is het object van belang vanwege zijn (voormalige) functie?		x	De eerste uitbreiding van Volendam is in het midden van de 19 ^e eeuw achter de dijk tussen het Breekje en de Haven tot stand gekomen. De panden zijn gebouwd als woning voor de huisvesting van gezinnen, die in de visserij hun brood verdienden. Het wordt ingeklemd aan de noord- en westzijde door het Breekje/Kerkepad, aan de zuidzijde door de Brugstraat en aan de oostzijde door de achterzijde van de bebouwing van de Haven. Het Doolhof is bereikbaar aan de west- en noordzijde via enkele bruggen over het Breekje en vanaf de Haven via het Kerkepad en het Doolhofpad en enkele steegjes tussen de panden langs de Haven. Bebouwing bestaat uit panden met een begane grond en een zolderverdieping bestemd voor wonen. Eren enkel pand is bedrijfsmatig in gebruik. De recente nieuwbouw (nummers 67 en 68) bestaat uit twee bouwlagen een kapverdieping. De panden zijn zonder een vast patroon gebouwd en gescheiden door smalle met rode klinkers bestrate steegjes. Het gebied is alleen voor voetgangers en fietsers toegankelijk.
				Score: 1
	Bouwjaar	NEE	JA	Toelichting
8)	Is object van vóór 1960?		x	Het gebied Doolhof is in het midden van de 19 ^e eeuw ontwikkeld. De bebouwing refereert in hoofdzaak daar nog steeds aan.
				Score: 2
	Stijl/Gaafheid	NEE	JA	Toelichting
9)	Is het object van belang wegens de architectonische gaafheid van het exterieur?		x	Het Doolhof met de bebouwing is gaaf voor wat betreft de situering van de bouwmassa's in het openbaar gebied, de kapvormen, de nokrichtingen en de verschijningsvorm van de panden.
				Score: 1
10)	Is het object een goed voorbeeld van een bepaalde stijl of bouwtrant?		x	Het Doolhof is uniek door de situering van de panden, zonder tuinen en gebouwd in een streekeigen architectuur met zadeldaken, rode dakpannen en veelal groene houten voorschotten.
				Score: 1

	Stijl/Gaafheid	NEE	JA	Toelichting
11)	Bezit het object bijzondere esthetische kwaliteiten (zoals gevelindeling, bijzondere detaillering, materiaal- en/of kleurgebruik etc.)?		x	In het Doolhof bevinden zich gemeentelijke monumenten (karakteristieke waardevolle bouwwerken en beeldbepalende bouwwerken) die de esthetische kwaliteiten in het Doolhof mede vormgeven. Karakteristieke waardevolle bouwwerken in het Doolhof zijn de nummers 14, 15, 43, 47, 54, 65 en 76. Een beeldbepalend bouwwerk is Doolhof 70. Deze panden zijn gaaf qua bouwmassa en detailleringen. De overige panden in het Doolhof vormen mede de dragers van de door de streekeigen architectuur zichtbaar in de vorm van zadeldaken met rode dakpannen, nokken, topgevels met groen houten voorschot, crème geschilderde boeiboorden, windveren en makelaars. De bestrating is ingeklemd tussen panden. De bakstenen kademuur van het Breekje is gebouwd met rode gebakken klinkers. Drie ophaalbruggen over het Breekje en enkele steegjes vanaf de Haven verbinden het omliggende gebied met het Doolhof.
				Score: 3
12)	Vertegenwoordigt het object een unieke (bouw)techniek of (bouw)type?	x		De panden in het Doolhof vertegenwoordigen geen unieke bouwtechniek of bouwtype.
				Score: 0
13)	Neem het object een belangrijke plaats in het oeuvre van een bekende architect en/of de plaatselijke, regionale en/of landelijke architectuurgeschiedenis?		x	In de panden is de (plaatselijke) streekeigen architectuur herkenbaar enerzijds door de karakteristieke - en beeldbepalende bouwwerken en anderzijds door de traditionele bouwwijze van de overige panden.
				Score: 1
14)	Is het object van belang vanwege de oorspronkelijkheid of de bijzonderheid van (een onderdeel van) het exterieur?		x	De situering van de panden tussen het Breekje, het Kerkepad en de Haven is authentiek sinds de ontwikkeling van het dorp in het midden van de 19 ^e eeuw.
				Score: 1
	(Plaatselijk) historisch belang	NEE	JA	Toelichting
15)	Vormt het object samen met andere delen of objecten (gebouwen, hekwerken, entree, tuin) een karakteristiek historisch complex of historisch stedenbouwkundige structuur?		x	Het Doolhof weerspiegelt de authentieke 19 ^e eeuwse stedenbouw-kundige structuur tussen het Breekje, het Kerkepad en de Haven.
				Score: 1

	(Plaatselijk) historisch belang	NEE	JA	Toelichting
16)	Is het object als onderdeel van een historisch gegroeid stedelijk gebied, lint of landelijk gebied daarin beeldbepalend?		x	Het Doolhof neemt in het dorp Volendam een unieke positie in door de situering als eerste midden 19 ^e eeuwse dorpsuitbreiding.
				Score: 1
17)	Heeft het object een bijzondere betekenis voor het aanzien van een streek, stad, dorp of wijk (oriëntatiepunt)?		x	Het Doolhof markeert in de oude kom van Volendam de eerste 19 ^e eeuwse dorpsuitbreiding tussen het Breekje en de Haven en heeft het kleinschalige karakter behouden.
				Score: 1
18)	Maakt het object deel uit van een gebied met een grote continuïteit, waardoor het historische patroon van verkaveling, wegen en waterlopen goed geconserveerd is gebleven?		x	Het Doolhof vormt onderdeel van de oude kom van Volendam, die ingeklemd ligt tussen de voormalige Zuiderzee, de haven en de CJ. Conijnstraat. In het Doolhof hebben geen grootschalige sloop en nieuwbouwactiviteiten plaats gehad.
				Score: 1
19)	Zijn aan het object historische herinneringen verbonden in de ruimste zin van het woord (feiten, gebeurtenissen, eigenaren/bewoners, beroepen etc.)?		x	Het Doolhof is onderdeel van het attentiegebied dat ligt in de oude kom van Volendam en waarin de eerste uitbreiding van Volendam in het midden van de 19 ^e eeuw zichtbaar is. Het draagt bij aan de unieke positie die het dorp inneemt in de Nederlandse geschiedenis. Niet alleen door situering van de panden en het materiaalgebruik maar vooral door de economische - en sociale geschiedenis rond de haven. In en rond de haven is de relatie met de visserij, de palingvangst en de risico's van de vissers tijdens hun werk in de 19 ^e en begin 20 ^e eeuw op de Zuiderzee zichtbaar. Uniek zijn kwakken die speciaal voor Volendam zijn gebouwd, de historische schepen die de haven aandoen, de visafslag, de klederdracht, de muzikale herinneringen (palingsound) en het drogen van de was op houten ropen en lijnen over de straat en tussen de panden.
				Score: 2

	(Plaatselijk) historisch belang	NEE	JA	Toelichting
20)	Is het object van belang vanwege een plaatselijke, regionale of landelijke historische ontwikkeling (op sociaal, cultureel, technisch, bestuurlijk, economisch gebied etc.)?		x	Het Doolhof vormt als onderdeel van de oude kom Volendam een trekpleister door de kleinschalige uitstraling en de ligging bij de haven met de daarbij behorende bedrijvigheid en de klederdracht. Het was en is een woongebied met een hechte gemeenschap. Deze herinneren aan de palingvisserij op de voormalige Zuiderzee. Het toerisme dat zich sinds het begin van de 19 ^e eeuw heeft ontwikkeld vindt mede haar draagvlak in de klederdracht, de palingsound en de vele muzikale talenten uit het dorp.
				Score: 2
	Score totaal onderdelen 7 t/m 20			Score totaal: 18

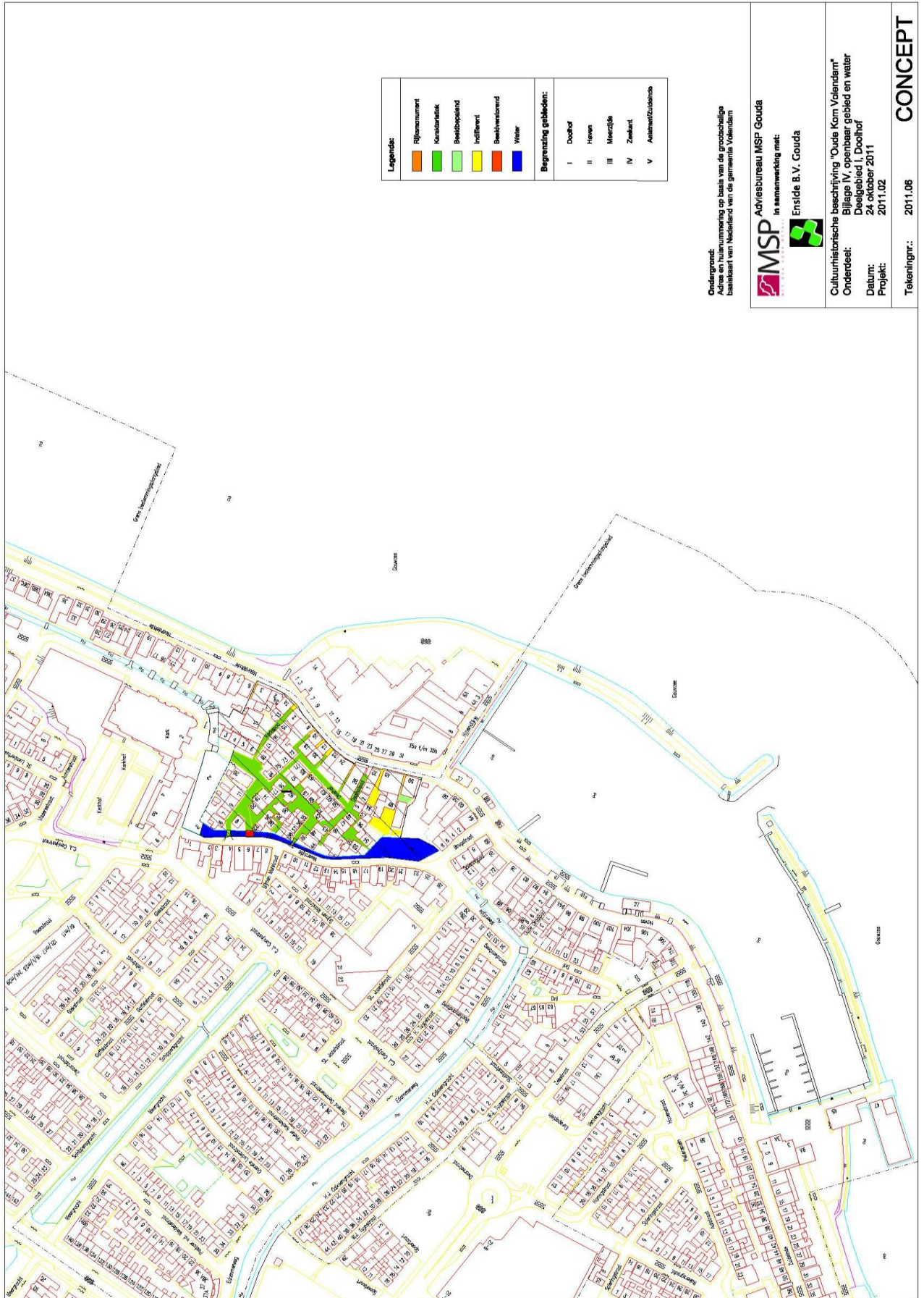
Ondergrond:
 Adres en hulsnummering op basis van de grootschalige
 basisaan van Nederland van de gemeente Volendam

MSP
 Adviesbureau MSP Gouda
 In samenwerking met:
 Enside B.V. Gouda

Cultuurhistorische beschrijving "Oude Kom Volendam"
 Onderdeel:
 Bijlage IV, gebouwen
 Deelgebied J, Doolhof
 Datum:
 24 oktober 2011
 Projectnr.:
 2011.02

Tekeningnr.: 2011.05 **CONCEPT**

Ondergrond: Afdeling Ruimtelijke Ordening en Basis van de Grondwetelijke Basiskaart van Nederland van de gemeente Volendam

MSP Advisebureau MSP Gouda
 in samenwerking met:
 Enside B.V. Gouda

Cultuurhistorische beschrijving "Oude Kom Volendam"
 Onderdeel: Bijlage IV, openbaar gebied en water
 Opleiding: Doornik
 Datum: 24 oktober 2011
 Project: 2011.02

Tekeningnr.: 2011.06 **CONCEPT**

Cultuurhistorisch rapport		objecten gemeente Edam–Volendam
1)	Monumentnummer	VOLE-OUDE KOM
2)	Datum rapport	28 oktober 2011
		Adviesbureau MSP, dhr D.H.J. Visse
3)	Naam complex / object	Deelgebied II “Haven”
4)	Straatnaam	Brugstraat 1, 3, 5 en 2 t/m 8 (even), Dril 1 t/m 27 (oneven), Dril 2 t/m 12 (even), Haven 56 t/m 116 (even) en Oude Draaipad 2 t/m 10 en 1, 3 en 5
5)	Plaats	Volendam
		Dit rapport is onderdeel van de cultuurhistorische verkenning van de “Oude Kom Volendam”
6)	Kadastrale gegevens	Gemeente: Edam-Volendam Sectie: diversen Nummer: diversen

Foto object

Volendam, 1811 (watwaswaar?)

Tekening 2011.07: waardering gebouwen

Tekening 2011.08: waardering openbaar gebied en water

De in dit cultuurhistorische rapport beschreven waarden zijn grotendeels terug te vinden in de volgende deelrapporten:

- Deelrapport 1: tekening 2011.01 – waardering gebouwen
- tekening 2011.02 – waardering openbaar gebied en water
- tekening 2011.03 – overzicht bijzondere objecten
- tekening 2011.04 – waardering gebruik openbare ruimte
- Deelrapport 3: Foto's bebouwing
- Deelrapport 4: Foto's openbaar gebied
- Deelrapport 4: Foto's bijzondere objecten (zie ook tekening 2011-03)

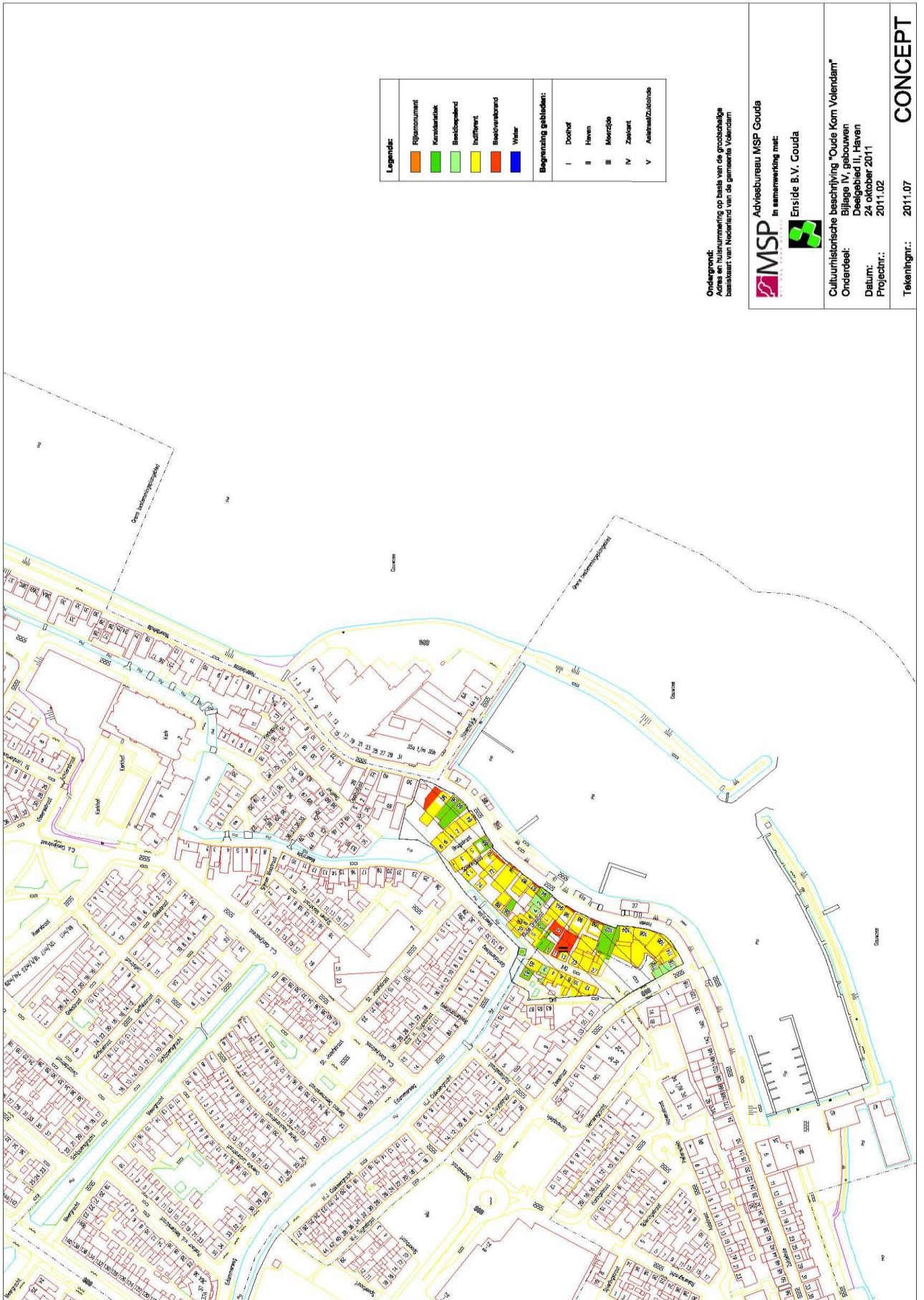
Onderdeel van dit cultuurhistorische rapport is een tekening waarop de waardering van de gebouwen in het gebied Haven is aangegeven, tekening nummer 2011-07, en een tekening waarop de waardering van het openbare gebied is aangegeven, tekening nummer 2011-08.

	Functie	NEE	JA	Toelichting
7)	Is het object van belang vanwege zijn (voormalige) functie?		x	Het gebied “Haven” is onderdeel van het attentiegebied dat ligt in de oude kom van Volendam en wordt begrensd door de Brugstraat, Haven, Zeestraat, Dril en het Breekje langs de Meerzijde. Dit gebied maakt sinds de 15 ^e eeuw deel uit van de oude kom van Volendam. De bebouwing is direct aan de dijk (de Haven) gelegen, het achterliggende gebied is bereikbaar via de Brugstraat, Oude Draaipad, Spieringpad en enkele steegjes tussen de panden langs de Haven. De bebouwing aan de Haven staat ten dienste aan wonen en horeca. De panden aan de Haven hebben naast een souterrain een begane grond en een zolderverdieping onder een zadeldak en zijn langs de dijk gebouwd met een verspringende rooilijn en gescheiden door smalle steegjes. De bebouwing aan het Dril staat ten dienste van horeca, detailhandel en wonen en bestaat uit een begane grond en een zolderverdieping. Het gebied is, exclusief het Dril, alleen toegankelijk voor voetgangers en fietsers. De bebouwing in de Brugstraat en het Dril staat ten dienste van wonen en horeca. In het Oude Draaipad bevinden zich woningen/ appartementen. Het gebied draagt bij aan de authentieke sfeer in de oude kom van Volendam.
				Score: 1
	Bouwjaar	NEE	JA	Toelichting
8)	Is object van vóór 1960?		x	De inrichting van - en de bebouwing in het gebied “Haven” is in hoofdzaak voor 1960 tot stand gekomen.
				Score: 2
	Stijl/Gaafheid	NEE	JA	Toelichting
9)	Is het object van belang wegens de architectonische gaafheid van het exterieur?		x	De bebouwing in het gebied is qua situering aan het openbaar gebied, de bouwmassa, de kapvorm, de nokrichting overwegend gaaf. De functie van horeca op de begane grond langs de Haven verstoort het authentieke beeld. Het gebied grenst direct aan de Zeestraat die middels een viaduct aansluit aan de Haven.
				Score: 1

	Stijl/Gaafheid	NEE	JA	Toelichting
10)	Is het object een goed voorbeeld van een bepaalde stijl of bouwtrant?		x	De bebouwing in het gebied zijn herkenbaar aan een streekeigen architectuur die zich kenmerkt door zadeldaken, rode dakpannen, nokken haaks op de straat en veelal houten voorschotten. De grootschalige nieuwbouw op de hoek van het Oude Draaipad en het Breekje toont een aangepaste architectuur.
				Score: 1
11)	Bezit het object bijzondere esthetische kwaliteiten (zoals gevelindeling, bijzondere detaillering, materiaal- en/of kleurgebruik etc.)?		x	De esthetische kwaliteiten zijn zichtbaar in de streekeigen architectuur, de vorm van zadeldaken met rode pannen en nokken haaks op de straat, topgevels met groen houten voorschot, crème geschilderde boeiboorden, windveren en makelaars. Karakteristieke waardevolle bouwwerken in het gebied Haven zijn Dril 1 en 83 en de Drilbrug, Haven 58, 60, 68,94, 102 en Oude Draaipad 3. Beeldbepalend bouwwerken zijn Dril 2, Haven 112 en 116 en Oude Draaipad 2 en 4. De bestrating bestaat uit rode gebakken klinkers en wordt in de Brugstraat en het Oude Draaipad ingeklemd tussen de panden en ter plaatse van de Dril tussen stoepen langs de panden. De bakstenen kademuur van het Breekje is gebouwd van rode gebakken klinkers. Op de kruising van het Dril/Oude Draaipad/Edammerweg bevindt zich de Drilbrug.
				Score: 3
12)	Vertegenwoordigt het object een unieke (bouw)techniek of (bouw)type?	x		De bebouwing aan de Haven kent een souterrain. Voorts heeft de bebouwing in het gebied een eenvoudig karakter.
				Score: 0
13)	Neem het object een belangrijke plaats in het oeuvre van een bekende architect en/of de plaatselijke, regionale en/of landelijke architectuurgeschiedenis?	x		Hoewel de streekeigen architectuur herkenbaar is in de panden zijn er geen architectuurgeschiedkundige kenmerken aanwezig.
				Score: 0
14)	Is het object van belang vanwege de oorspronkelijkheid of de bijzonderheid van (een onderdeel van) het exterieur?		x	De situering van de panden aan de Haven en het achterliggende gebied is authentiek sinds de verdere ontwikkeling van het dorp in het midden van de 19 ^e eeuw.
				Score: 1

	(Plaatselijk) historisch belang	NEE	JA	Toelichting
15)	Vormt het object samen met andere delen of objecten (gebouwen, hekwerken, entree, tuin) een karakteristiek historisch complex of historisch stedenbouwkundige structuur?		x	Het gebied is onderdeel van de 19 ^e eeuwse stedenbouwkundige structuur in het attentiegebied en vertegenwoordigt daarin hoge cultuurhistorische waarden. Het viaduct van de Zeestraat is een inbreuk op deze waarden.
				Score: 1
16)	Is het object als onderdeel van een historisch gegroeid stedelijk gebied, lint of landelijk gebied daarin beeldbepalend?		x	Het gebied neemt een bijzondere positie in het dorp in vanwege de ligging aan de dijk, de haven, de bebouwing en de verbindingen met het achterliggende gebied (Brugstraat en Oude Draaipad).
				Score: 1
17)	Heeft het object een bijzondere betekenis voor het aanzien van een streek, stad, dorp of wijk (oriëntatiepunt)?		x	De bebouwing langs de Haven markeert de 19 ^e eeuwse structuur. Het Dril heeft de gemengde functie van wonen, horeca en detailhandel behouden. Het gebied draagt bij aan de kleinschalige uitstraling van de oude kom van Volendam.
				Score: 1
18)	Maakt het object deel uit van een gebied met een grote continuïteit, waardoor het historische patroon van verkaveling, wegen en waterlopen goed geconserveerd is gebleven?		x	Het gebied vormt onderdeel van de oude kom van Volendam waar geen groot-schalige sloop - en nieuwbouwactiviteiten hebben plaatsgehad. De nieuwbouw op de hoek van het Oude Draaipad/het Breekje doet daaraan niet af.
				Score: 1
19)	Zijn aan het object historische herinneringen verbonden in de ruimste zin van het woord (feiten, gebeurtenissen, eigenaren/bewoners, beroepen etc.)?		x	Het gebied “Haven” is onderdeel van het attentiegebied in de oude kom van Volendam. Het draagt bij aan de unieke positie die het dorp met haar haven inneemt in de Nederlandse geschiedenis. Niet alleen door nederzettingsstructuur met haar cultuurhistorische waarden maar vooral door de economische - en sociale geschiedenis rond de haven. In en rond de haven is de relatie met de visserij, de palingvangst en de risico's van de vissers tijdens hun werk in de 19 ^e en begin 20 ^e eeuw op de Zuiderzee zichtbaar. In en rond het gebied is de dynamiek van een haven aanwezig door de kwakken die speciaal voor Volendam zijn gebouwd, de (historische) schepen die de haven aandoen, de geur van gebakken vis en diesel van de schepen en de klederdracht. Uniek zijn voorts de visafslag en de muzikale herinneringen (palingsound).
				Score: 2

	(Plaatselijk) historisch belang	NEE	JA	Toelichting
20)	Is het object van belang vanwege een plaatselijke, regionale of landelijke historische ontwikkeling (op sociaal, cultureel, technisch, bestuurlijk, economisch gebied etc.)?		x	Het gebied “Haven” vormt als onderdeel van het attentiegebied in de oude kom Volendam een trekpleister door de kleinschalige uitstraling en de sfeer als haven met de daarbij behorende bedrijvigheid, het wonen en de klederdracht. Deze herinnert aan de palingvisserij op de voormalige Zuiderzee. Het toerisme dat zich sinds het begin van de 19 ^e eeuw heeft ontwikkeld vindt hierin draagvlak als ook in de klederdracht, de palingsound en de vele muzikale talenten uit het dorp.
				Score: 2
	Score totaal onderdelen 7 t/m 20			Score totaal: 17

Onderzoek:
Adres en huisnummering op basis van de grobschalige
basiskaart van Nederland van de gemeente Volendam

MSP Adviesbureau MSP Gouda
in samenwerking met:
Enside B.V. Gouda

Cultuurhistorische beschrijving "Oude Kom Volendam"

Ortodeel: Bilsaga IV, gebouwen

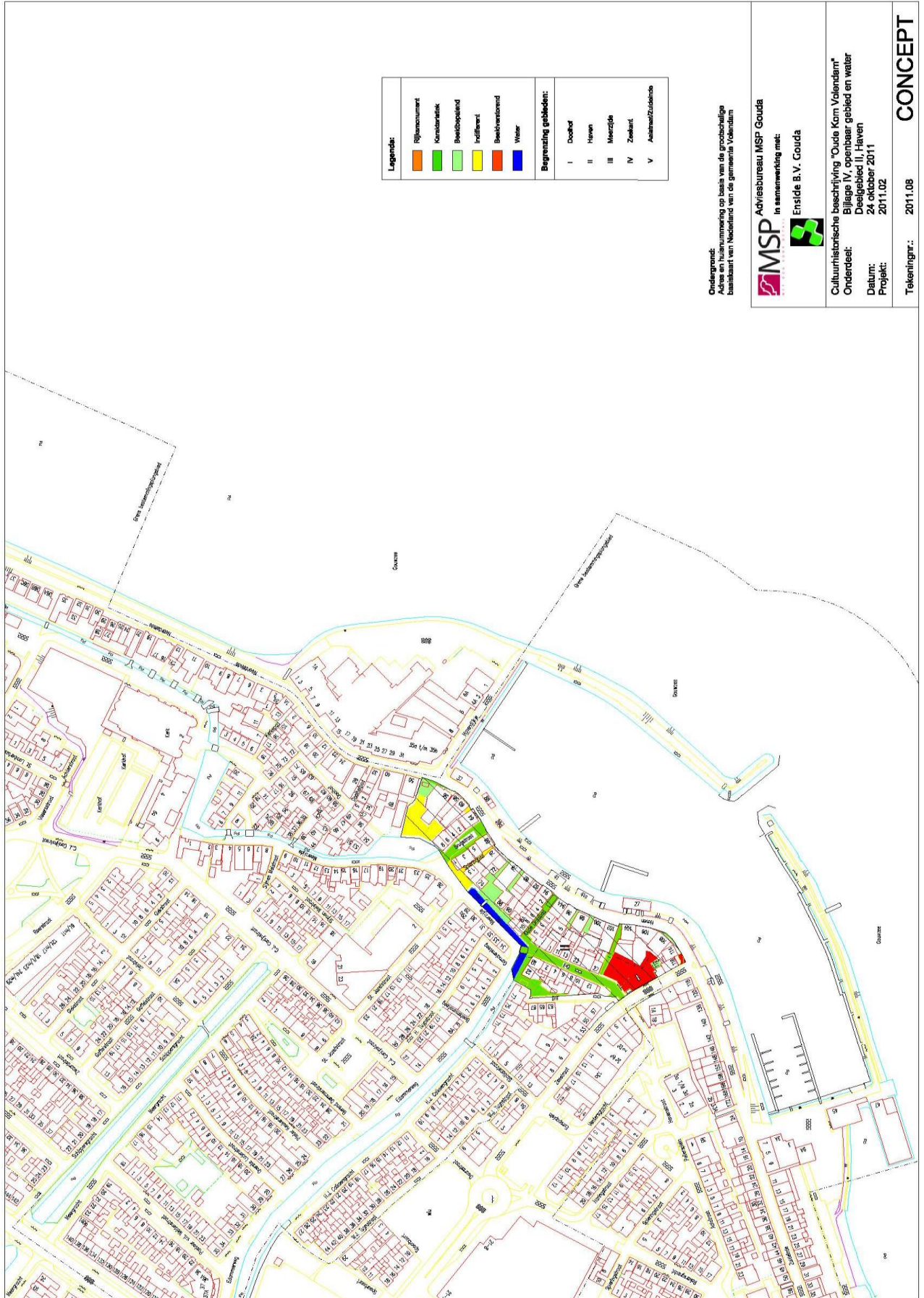
Deelgebied II, Haven

Datum: 24 oktober 2011

Projectnr.: 2011.02

Tekeningnr.: 2011.07

CONCEPT

Legenda:	
■	Rijksmonument
■	Kernstratiek
■	Beschikbaar
■	indivert
■	Beschikbaar
■	Water

Begrenzing gebieden:	
I	Dochter
II	Heaven
III	Meerzijde
IV	Zeekeert
V	Aanwal/Zuidende

Ondergrond:
 Ontwerp: Gemeente Volendam op basis van de geschiedsrijke
 kadastrale kaart van Nederland van de gemeente Volendam

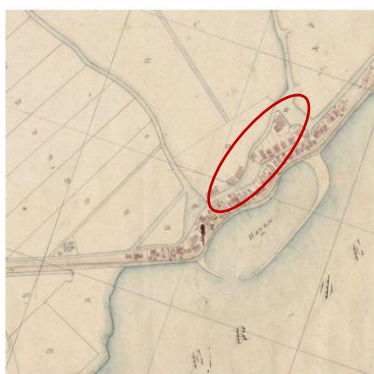
MSP Advisebureau MSP Gouda
 in samenwerking met:
 Entside B.V. Gouda

Cultuurhistorische beschrijving "Oude Kom Volendam"
 Bijlage IV, openbaar gebied en water
 Onderdeel: Oude Kom, Haven
 Datum: 24 oktober 2011
 Project: 2011.02

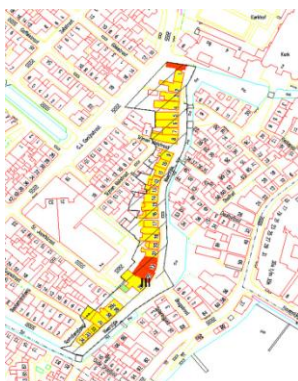
Tekeningnr.: 2011.08 **CONCEPT**

Cultuurhistorisch rapport		objecten gemeente Edam–Volendam
1)	Monumentnummer	VOLE-OUDE KOM
2)	Datum rapport	28 oktober 2011
		Adviesbureau MSP, dhr D.H.J. Visse
3)	Naam complex / object	Deelgebied III “Meerzijde”
4)	Straatnaam	Meerzijde 1 tot en met 34 (doorlopend)
5)	Plaats	Volendam
		Dit rapport is onderdeel van de cultuurhistorische verkenning van de “Oude Kom Volendam”
6)	Kadastrale gegevens	Gemeente: Edam-Volendam Sectie: diversen Nummer: diversen

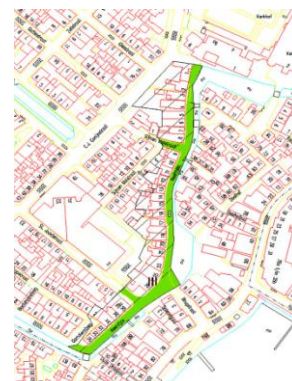
Foto object

Volendam, 1811 (watwaswaar?)

Tekening 2011.09 waardering gebouwen

Tekening 2011.10 waardering openbaar gebied en water

De in dit cultuurhistorische rapport beschreven waarden zijn grotendeels terug te vinden in de volgende deelrapporten:

- Deelrapport 1: tekening 2011.01 – waardering gebouwen
- tekening 2011.02 – waardering openbaar gebied en water
- tekening 2011.03 – overzicht bijzondere objecten
- tekening 2011.04 – waardering gebruik openbare ruimte
- Deelrapport 3: Foto's bebouwing
- Deelrapport 4: Foto's openbaar gebied
- Deelrapport 4: Foto's bijzondere objecten (zie ook tekening 2011-03)

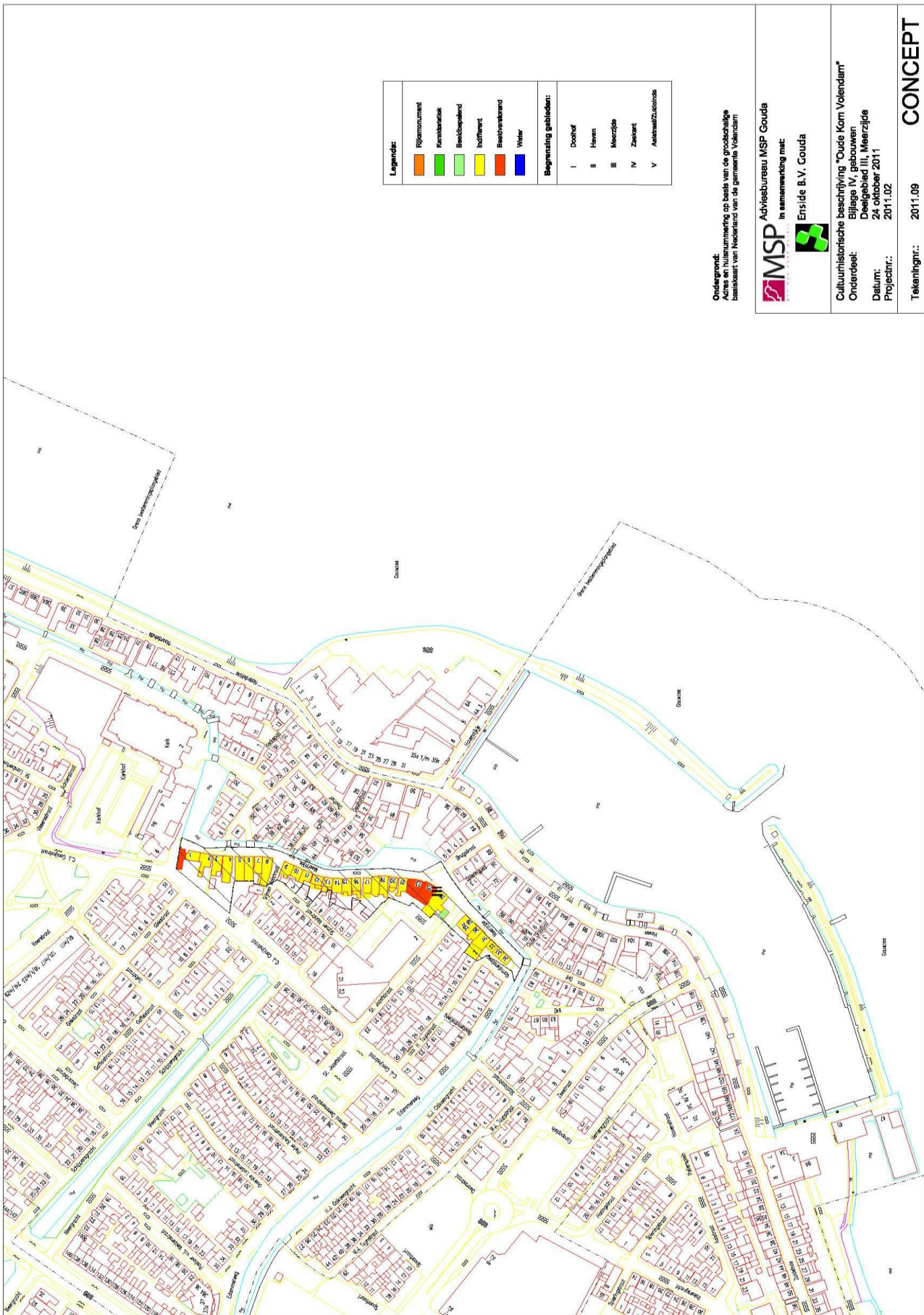
Onderdeel van dit cultuurhistorische rapport is een tekening waarop de waardering van de gebouwen in het gebied Meerzijde is aangegeven, tekening nummer 2011-09, en een tekening waarop de waardering van het openbare gebied is aangegeven, tekening nummer 2011-10.

	Functie	NEE	JA	Toelichting
7)	Is het object van belang vanwege zijn (voormalige) functie?		x	<p>Het gebied “Meerzijde” is onderdeel van het attentiegebied dat ligt in de oude kom van Volendam. Het vormt met het Breekje de westelijke begrenzing als eerste uitbreiding van de oude kom van Volendam sinds het begin van de 19^e eeuw. Het gebied “Meerzijde” wordt aan de noordzijde begrensd door de begraafplaats, aan de zuidzijde door de Edammerweg, aan de oostzijde door het Breekje en aan de westzijde door de achterzijde van de bebouwing van de C.J. Conijnstraat.</p> <p>In het gebied zijn twee delen te onderscheiden:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Meerzijde 1 t/m 23; 2. Meerzijde 25 t/m 34. <p>Ad1: Meerzijde 1 t/m 23: Het profiel van dit deel van de Meerzijde bestaat uit een kademuur, een beklinkerde straat, een stoepenzone en panden met aan de achterzijde kleinschalige aanbouwen en tuinen. De straat wordt gebruikt door bewoners en de bewoners van het naastgelegen Doolhof dat via drie bruggen bereikbaar is. De straat is beperkt toegankelijk voor het gemotoriseerde verkeer en goed te gebruiken door fietsers en voetgangers.</p> <p>Het kleinschalige karakter van het gebied wordt benadrukt door de bebouwing langs de Meerzijde. Deze bestaat uit woningen met een begane grond en een zolderverdieping onder een zadeldak met de nok haaks op de straat. Op de hoek met de Sijmen Molstraat bevindt zich een pand met detailhandel. De nieuwbouw ter plaatse van nummer 17-18 is gebouwd in een niet streekeigen architectuur.</p>

				Ad2. Meerzijde 25 t/m 34: Het profiel van dit deel van de Meerzijde bestaat uit een kademuur, een beklinkerde straat, een stoepenzone en panden zonder tuinen. De straat heeft een verkeersfunctie voor doorgaand verkeer en wordt mede gebruikt door bewoners, bezoekers en voor de bevoorrading van de bedrijven aan de Haven. Ter hoogte van de Brugstraat is het Breekje overkluisd en ingericht als straat. Aan de noordzijde sluit dit deel van de straat aan aan de Brugstraat en aan de zuidzijde aan de Edammerweg/ Drillbrug. Er bevinden zich panden met twee bouwlagen met kap en enkele panden in één bouwlaag met kap. In dit deel van de Meerzijde bevindt zich op de begane grond een horeca gelegenheid, een bakkerij en detailhandel terwijl er beperkt op de verdieping wordt gewoond.
				Score: 1
	Bouwjaar	NEE	JA	Toelichting
8)	Is object van vóór 1960?		x	De bebouwing langs de Meerzijde is in hoofdzaak vóór 1960 tot stand gekomen.
				Score: 2
	Stijl/Gaafheid	NEE	JA	Toelichting
9)	Is het object van belang wegens de architectonische gaafheid van het exterieur?		x	De kleinschalige bebouwing langs de Meerzijde 1 t/m 23 is qua situering aan het openbaar gebied, de bouwmassa, de kapvorm, de nokrichting en de verschijningsvorm overwegend gaaf. De Meerzijde 25 t/m 34 is minder gaaf dan Meerzijde 1 t/m 23 omdat in dit deel sinds de Tweede Wereldoorlog een ontwikkeling naar bedrijfsmatig gebruik zichtbaar is.
				Score: 1
10)	Is het object een goed voorbeeld van een bepaalde stijl of bouwtrant?		x	De panden langs de Meerzijde 1 t/m 23 vormen een lint met een streekeigen architectuur die zich kenmerkt door zadeldaken, rode dakpannen, nokken haaks op de straat en houten voorschotten. In de panden langs de Meerzijde 25 t/m 34 is geen specifieke bouwtrant zichtbaar.
				Score: 1

	Stijl/Gaafheid	NEE	JA	Toelichting
11)	Bezit het object bijzondere esthetische kwaliteiten (zoals gevelindeling, bijzondere detaillering, materiaal- en/of kleurgebruik etc.)?		x	De esthetische kwaliteiten van Meerzijde 1 t/m 23 zijn zichtbaar in de streekeigen architectuur, de vorm van zadeldaken met rode pannen en nokken haaks op de straat, topgevels met crème geschilderde boeiboorden, windveren en makelaars. In het gebied bevinden zich geen karakteristieke waardevolle bouwwerken. Een beeldbepalend bouwwerk is het transformatorhuisje op de hoek van de Meerzijde/Sint Jozefstraat. De bestrating is ingeklemd tussen stoepen langs de woningen en een bakstenen kademuur en bestaat uit rode gebakken klinkers. In de bebouwing langs de Meerzijde 25 t/m 34 zijn geen bijzondere esthetische kwaliteiten zichtbaar.
				Score: 2
12)	Vertegenwoordigt het object een unieke (bouw)techniek of (bouw)type?	x		De bebouwing langs de Meerzijde 1 t/m 23 heeft een eenvoudig karakter terwijl deze bij Meerzijde 25 t/m 34 niet meer refereert aan de oorspronkelijke situatie.
				Score: 0
13)	Neem het object een belangrijke plaats in het oeuvre van een bekende architect en/of de plaatselijke, regionale en/of landelijke architectuurgeschiedenis?	x		Hoewel de streekeigen architectuur herkenbaar is in de panden langs de Meerzijde 1 t/m 23 zijn er geen architectuurgeschiedkundige kenmerken in de hele Meerzijde aanwezig.
				Score: 0
14)	Is het object van belang vanwege de oorspronkelijkheid of de bijzonderheid van (een onderdeel van) het exterieur?		x	Het profiel van de Meerzijde 1 t/m 23 en 29 t/m 34 (kademuur, straat, stoep en bebouwing) is authentiek sinds de verdere ontwikkeling van het dorp in het midden van de 19 ^e eeuw.
				Score: 1
	(Plaatselijk) historisch belang	NEE	JA	Toelichting
15)	Vormt het object samen met andere delen of objecten (gebouwen, hekwerken, entree, tuin) een karakteristiek historisch complex of historisch stedenbouwkundige structuur?		x	De Meerzijde weerspiegelt de authentieke 19 ^e eeuwse stedenbouwkundige structuur langs het Breekje, een straat met een stoepenzone met hekjes en drie bruggen.
				Score: 1
16)	Is het object als onderdeel van een historisch gegroeid stedelijk gebied, lint of landelijk gebied daarin beeldbepalend?		x	De Meerzijde met bebouwing neemt in het dorp Volendam een unieke positie in door de situering als eerste 19 ^e eeuwse dorpsuitbreiding ten westen van het Breekje.
				Score: 1

	(Plaatselijk) historisch belang	NEE	JA	Toelichting
17)	Heeft het object een bijzondere betekenis voor het aanzien van een streek, stad, dorp of wijk (oriëntatiepunt)?		x	De Meerzijde markeert in de oude kom van Volendam de eerste 19 ^e eeuwse dorpsuitbreiding ten westen van het Breekje. Het gebied heeft ter plaatse van Meerzijde 1 t/m 23 de kleinschalige uitstraling behouden.
				Score: 1
18)	Maakt het object deel uit van een gebied met een grote continuïteit, waardoor het historische patroon van verkaveling, wegen en waterlopen goed geconserveerd is gebleven?		x	Doordat het overgrote deel van de Meerzijde (nummer 1 t/m 23) onderdeel vormt van de oude kom van Volendam, die ingeklemd ligt tussen het voormalige IJsselmeer, de haven en de CJ. Conijnstraat. Langs de Meerzijde hebben geen grootschalige sloop en nieuwbouwactiviteiten plaatsgehad. De ontwikkelingen ter plaatse van Meerzijde 25 t/m 34 doen daaraan niet af.
				Score: 1
19)	Zijn aan het object historische herinneringen verbonden in de ruimste zin van het woord (feiten, gebeurtenissen, eigenaren/bewoners, beroepen etc.)?		x	De Meerzijde is onderdeel van het attentiegebied dat ligt in de oude kom van Volendam. Het draagt bij aan de unieke positie die het dorp inneemt in de Nederlandse geschiedenis. Enerzijds door de nederzettingsstructuur met haar cultuurhistorische waarden en anderzijds door de economische - en sociale geschiedenis die herkenbaar is in de visserij, de palingvangst en de risico's van de vissers tijdens hun werk in de 19 ^e en begin 20 ^e eeuw op zee. Uniek zijn de klederdracht en de muzikale herinneringen (palingsound).
				Score: 2
20)	Is het object van belang vanwege een plaatselijke, regionale of landelijke historische ontwikkeling (op sociaal, cultureel, technisch, bestuurlijk, economisch gebied etc.)?		x	De Meerzijde vormt als onderdeel van het attentiegebied en de oude kom Volendam een trekpleister vanwege de kleinschalige uitstraling en de sfeer als haven met de daarbij behorende bedrijvigheid en de klederdracht. Deze herinneren aan de palingvisserij op de voormalige Zuiderzee. Het toerisme dat zich sinds het begin van de 19 ^e eeuw heeft ontwikkeld vindt mede haar draagvlak in de klederdracht, de palingsound en de vele muzikale talenten uit het dorp.
				Score: 2
	Score totaal onderdelen 7 t/m 20			Score totaal: 16

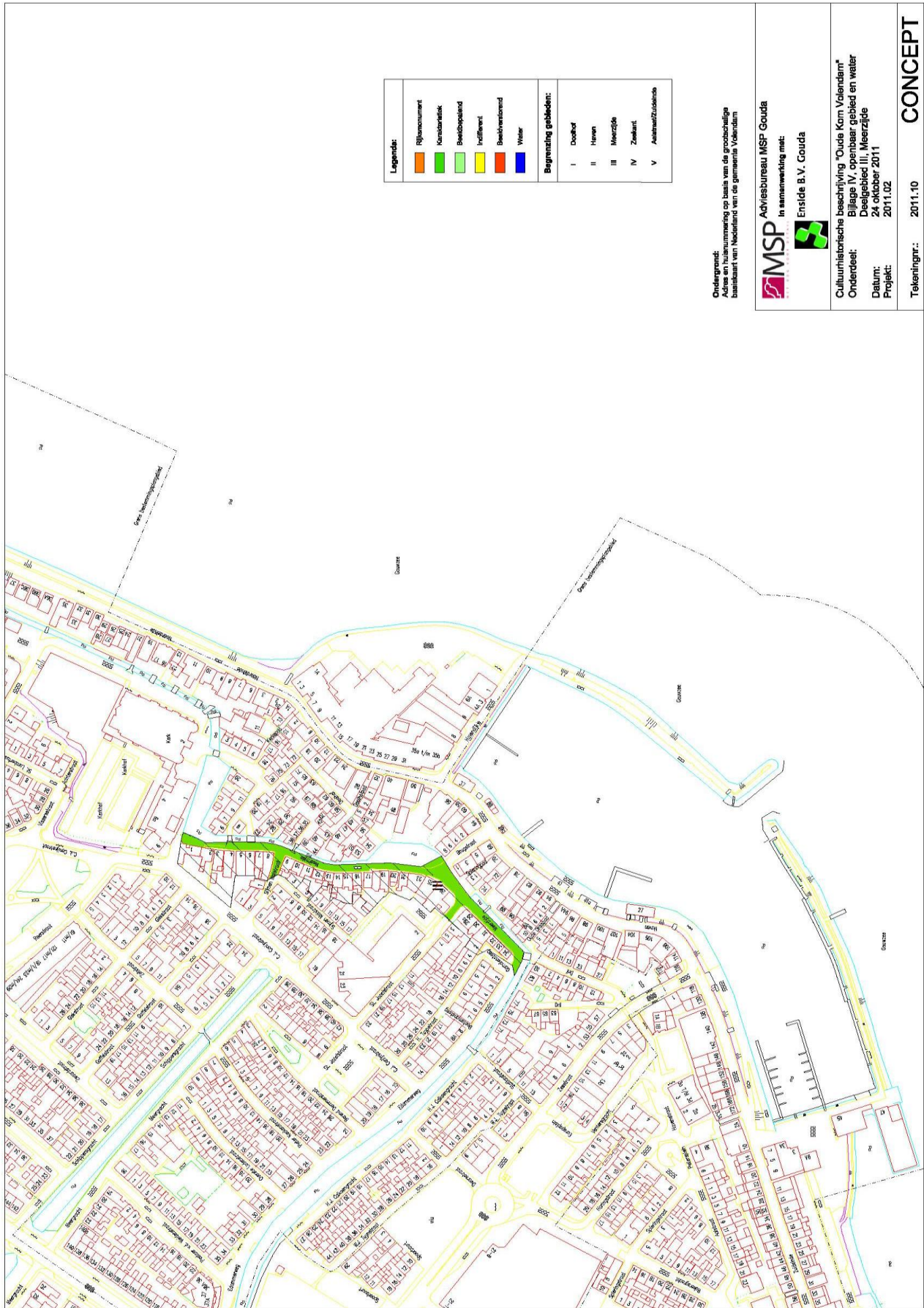
Ondergrond:
Adres en huisnummering op basis van de grootschalige
basiskaart van Nederland van de gemeente Volendam

MSP
Adviesbureau MSP Gouda
in samenwerking met:

Erside B.V. Gouda

Cultuurhistorische beschrijving "Oude Kom Volendam"
Bijlage IV, gebouwen
Onderdeel: Deelgebied III, Meerzijde
Datum: 24 oktober 2011
Projectnr.: 2011.02

Tekeningnr.: 2011.09 **CONCEPT**

Cultuurhistorisch rapport		objecten gemeente Edam–Volendam
1)	Monumentnummer	VOLE-OUDE KOM
2)	Datum rapport	28 oktober 2011
		Adviesbureau MSP, dhr D.H.J. Visse
3)	Naam complex / object	Deelgebied IV “Zeekant”
4)	Straatnaam	Haven 1 t/m 47 (oneven), Havendijkje 2 t/m 8 (even), Noordeinde 5 t/m 19 (doorlopend) en Zuideinde 1 t/m9 (oneven)
5)	Plaats	Volendam
		Dit rapport is onderdeel van de cultuurhistorische verkenning van de “Oude Kom Volendam”
6)	Kadastrale gegevens	Gemeente: Edam-Volendam Sectie: diversen Nummer: diversen

Foto object

Volendam, 1811 (watwaswaar?)

Tekening 2011.11 waardering gebouwen

Tekening 2011.12 waardering openbaar gebied en water

De in dit cultuurhistorische rapport beschreven waarden zijn grotendeels terug te vinden in de volgende deelrapporten:

- Deelrapport 1: tekening 2011.01 – waardering gebouwen
- tekening 2011.02 – waardering openbaar gebied en water
- tekening 2011.03 – overzicht bijzondere objecten
- tekening 2011.04 – waardering gebruik openbare ruimte
- Deelrapport 3: Foto's bebouwing
- Deelrapport 4: Foto's openbaar gebied
- Deelrapport 4: Foto's bijzondere objecten (zie ook tekening 2011-03)

Onderdeel van dit cultuurhistorische rapport is een tekening waarop de waardering van de gebouwen in het gebied Zeekant is aangegeven, tekening nummer 2011-011, en een tekening waarop de waardering van het openbare gebied is aangegeven, tekening nummer 2011-12.

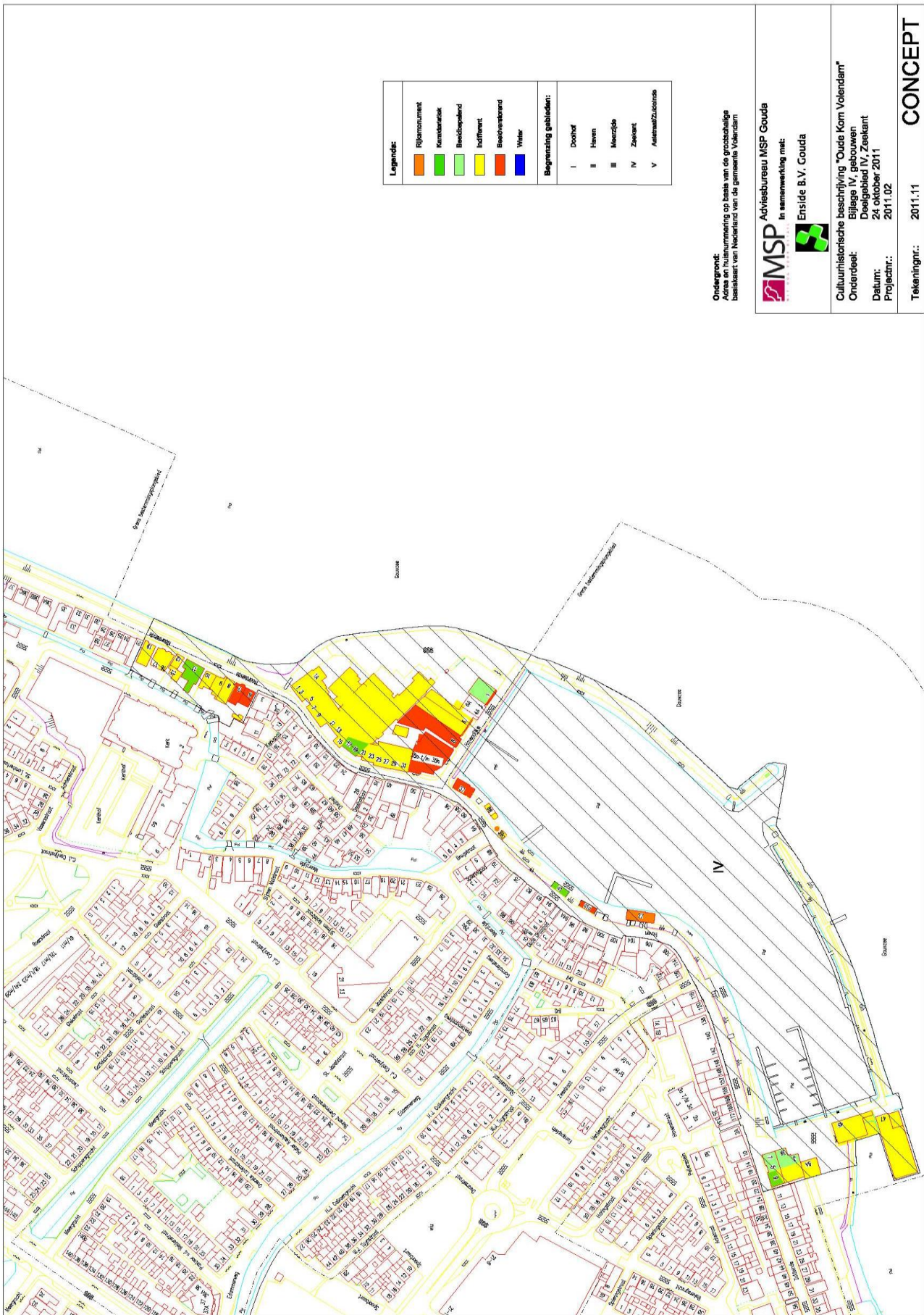
	Functie	NEE	JA	Toelichting
7)	Is het object van belang vanwege zijn (voormalige) functie?		x	<p>Het gebied “Zeekant” is onderdeel van het attentiegebied dat ligt in de oude kom van Volendam. Het gebied “Zeekant” wordt in hoofdzaak begrensd door de voormalige Zuiderzee, het Noordeinde, het Breekje, de voorgevelrooilijn aan de westzijde van de Haven en het Zuideinde. De haven met de dijk (Noordeinde, Haven en Zuideinde) vormt een onderdeel van een uniek gebied met bebouwing en bijbehorende functies. De haven is ontstaan aan de monding van de Voor-IJde naar de voormalige Zuiderzee en vormt de bakermat van het ontstaan Volendam. De Voor-IJde, nu de Edammertrekvaart, diende als vaarverbinding tussen Edam en de Zuiderzee en als afwatering van de Zuidpolder. De eerste bebouwing, Haven 1 t/m 30, is opgericht langs de Haven nadat het noordelijk deel van de haven in het midden van de 19^e eeuw is gedempt. Nadien heeft Hotel Spaander zich ontwikkeld. In de jaren '30 van de 20^e eeuw zijn de kaden langs de haven aangelegd door het dempen van een deel van de haven. Het zuidelijk deel van de haven is na de Tweede wereldoorlog heringericht. Door de aanleg van de afsluitdijk in de jaren '30 van de 20e eeuw nam de betekenis van de visserij af en heeft Volendam zich, naast een bescheiden rol voor de visserij, tot een toeristisch-recreatief centrum aan de voormalige Zuiderzee ontwikkeld. De haven met het Noordeinde, de Haven en het Zuideinde vormen hét economische - en sociale middelpunt van Volendam door de scheepvaart, de recreatievaart, het toerisme en de recreatie.</p>
				Score: 1
	Bouwjaar	NEE	JA	Toelichting
8)	Is object van vóór 1960?		x	<p>Het gebied “Zeekant” is in hoofdzaak voor 1960 tot stand gekomen, de bebouwing dateert grotendeels van voor 1960. Enkele panden aan het Noordeinde, het Havendijkje en de nieuwbouw van hotel Spaander zijn na 1960 gebouwd.</p>
				Score: 2

	Stijl/Gaafheid	NEE	JA	Toelichting
9)	Is het object van belang wegens de architectonische gaafheid van het exterieur?	x		De vorm en de omvang van de haven en de dijk (Noordeinde, Haven en Zuideinde) zijn sinds het midden van de 19 ^e eeuw gewijzigd. Door het dempen van het noordelijk deel van de haven, de herinrichting van het zuidelijk deel van de haven en de aanleg van de kaden langs de haven is het gebied enigszins aangetast maar niet zodanig dat het haar gaafheid heeft verloren. De bebouwing langs de Haven (oneven) is, exclusief de nieuwbouw van hotel Spaander, de woningen aan het Noordeinde, authentiek qua situering aan het openbaar gebied en bouwmassa. De verschijningsvorm is door het gebruik voor detailhandel/ horeca op de begane grond gewijzigd. De bebouwing langs het Havendijkje is niet gaaf evenals de bebouwing in het zuidelijk deel van de haven. De bebouwing in het gebied “Zeekant” is qua situering aan het openbaar gebied, de bouwmassa, de kapvorm, de nokrichting overwegend gaaf.
				Score: 0
10)	Is het object een goed voorbeeld van een bepaalde stijl of bouwtrant?		x	Het gebied “Zeekant” is het enige en unieke voorbeeld van een haven met dijk in Volendam. De bebouwing staat ten dienste aan de havenfunctie, de recreatievaart, het toerisme en de recreatie (horeca). De bebouwing langs de Haven 1 t/m 30 en het Noordeinde toont de typische streekeigen architectuur van deels houten (top) gevels en deels bakstenen gevels uit de jaren '30 van de 20 ^e eeuw met kappen met rode pannen. De bebouwing op de hoek van de Haven en het Havendijkje is in een aangepaste architectuur gebouwd en wijkt, evenals het achterliggende hotel, af van de authentieke bebouwing. De visafslag op de kade langs de Haven is in streekeigen architectuur gebouwd. Uniek is de klokkenstoel. De bebouwing op de hoek van de haven en het Zuideinde en de loodsen in het zuidelijk deel tonen de herinnering aan de bedrijvigheid rond de visserij. Op de havenhoofden bevinden zich een eigentijds misthoornhuisje en een vroeg 20 ^e eeus Mariabeeld.
				Score: 1

	Stijl/Gaafheid	NEE	JA	Toelichting
11)	Bezit het object bijzondere esthetische kwaliteiten (zoals gevelindeling, bijzondere detaillering, materiaal- en/of kleurgebruik etc.)?		x	Het gebied “Zeekant” straalt de sfeer van haven uit met het daaraan gerelateerde functies en gebruik. De esthetische kwaliteiten zijn zichtbaar in de streekeigen architectuur in de bebouwing aan het Noordeinde, Haven 1 t/m 30, de visafslag, het Praathuis, de klokkenstoel, Haven 39 en Zuideinde 1 t/m 9. Hierin spelen de vorm van zadeldaken met rode pannen en nokken haaks op de straat, topgevels waarvan enkele met een groen houten voorschot, crème geschilderde boeiboorden, windveren en makelaars een belangrijke rol. Rijksmonumenten zijn de klokkenstoel en de visafslag langs de kade, karakteristieke waardevolle bouwwerken zijn Haven 15 t/m 17, Noordeinde 11, Zuideinde 9. Beeldbepalende bouwwerken zijn Havendijkje 1 en Zuideinde 3, 5 en 7. De dijk (Noordeinde, Haven en Zuideinde), de havenhoofden en de kaden zijn bestraat met rode gebakken klinkers. Het Noordeinde en het zuidelijk deel van de haven en het Zuideinde zijn bestraat met betonklinkers.
				Score: 3
12)	Vertegenwoordigt het object een unieke (bouw)techniek of (bouw)type?		x	Het gebied “Zeekant” met de dijk (Noordeinde, Haven en Zuideinde), de haven met havenhoofden en de bebouwing langs de dijk zijn uniek.
				Score: 1
13)	Neem het object een belangrijke plaats in het oeuvre van een bekende architect en/of de plaatselijke, regionale en/of landelijke architectuurgeschiedenis?		x	De haven is met de geschiedenis (zie 7), het hedendaags gebruik en de waardevolle bebouwing (zie 10 en 11) uniek.
				Score: 1
14)	Is het object van belang vanwege de oorspronkelijkheid of de bijzonderheid van (een onderdeel van) het exterieur?		x	De haven met de strekdammen is uniek en onlosmakelijk met Volendam verbonden. Het dempen van het noordelijk deel, de herinrichting van het zuidelijk deel van de haven en de bouw van kaden in de jaren '30 van de 20 ^e eeuw doen daaraan niet af. Van belang zijn voorts de visafslag, de klokkenstoel, de bebouwing Haven 1 t/m 30, de bebouwing Haven 47 en 49 (relatie met de scheepvaart), Zuideinde 1 en 5 (voormalige timmerwerkplaats) en de oorspronkelijke bebouwing van hotel Spaander bijzonder.
				Score: 1

	(Plaatselijk) historisch belang	NEE	JA	Toelichting
15)	Vormt het object samen met andere delen of objecten (gebouwen, hekwerken, entree, tuin) een karakteristiek historisch complex of historisch stedenbouwkundige structuur?		x	De haven weerspiegelt de authentieke 19 ^e eeuwse stedenbouwkundige structuur en de ontwikkelingen sindsdien in het noorden en het zuiden daarvan alsmede de dijk (Noordeinde, Haven en Zuideinde) als waterkering.
				Score: 1
16)	Is het object als onderdeel van een historisch gegroeid stedelijk gebied, lint of landelijk gebied daarin beeldbepalend?		x	Het gebied “Zeekant” met de dijk, de haven en de bebouwing neemt in Volendam een unieke plaats in als 19 ^e eeuwse dorpsuitbreiding. Het dorp dankt haar bestaan en haar ontwikkeling hieraan.
				Score: 1
17)	Heeft het object een bijzondere betekenis voor het aanzien van een streek, stad, dorp of wijk (oriëntatiepunt)?		x	Het gebied “Zeekant” markeert de ontwikkeling van Volendam sinds de 16 ^e eeuw met de 19 ^e eeuwse dorpsuitbreiding en heeft de uitstraling als haven met in hoofdzaak kleinschalige bebouwing behouden.
				Score: 1
18)	Maakt het object deel uit van een gebied met een grote continuïteit, waardoor het historische patroon van verkaveling, wegen en waterlopen goed geconserveerd is gebleven?		x	Het gebied “Zeekant” is in hoofdzaak sinds het midden van de 19 ^e eeuw niet gewijzigd. De dijk en de haven vormen de ijkpunten. Het dempen van het noordelijk deel, de herinrichting van het zuidelijk deel van de haven en de bouw van kaden in de jaren '30 van de 20 ^e eeuw doen daaraan niet af.
				Score: 1
19)	Zijn aan het object historische herinneringen verbonden in de ruimste zin van het woord (feiten, gebeurtenissen, eigenaren/bewoners, beroepen etc.)?		x	Volendam dankt haar bestaan aan de ligging aan de voormalige Zuiderzee en de haven voor de scheepvaart en de visserij. De haven is als onderdeel van het attentiegebied dat ligt in de oude kom van Volendam een unieke plaats die het dorp inneemt in de Nederlandse geschiedenis. Niet alleen door nederzettingsstructuur met haar cultuurhistorische waarden maar vooral door de economische - en sociale geschiedenis. De Volendamse geschiedenis is herkenbaar in de visserij en de aan de visserij verbonden functies zoals de visafslag, de dienstverlening aan de visserij (herstelwerkplaats en rokerij). Voorts de klederdracht, de horeca en het wonen rond en nabij de haven). De klokkenstoel werd geluid als er een trouwerij plaats vond. In en rond het gebied is de dynamiek van een haven te proeven. In Volendam zijn de muzikale herinneringen aan de palingsound uniek.
				Score: 2

	(Plaatselijk) historisch belang	NEE	JA	Toelichting
20)	Is het object van belang vanwege een plaatselijke, regionale of landelijke historische ontwikkeling (op sociaal, cultureel, technisch, bestuurlijk, economisch gebied etc.)?		x	De haven vormt als onderdeel van de oude kom Volendam een trekpleister vanwege de kleinschalige uitstraling en de sfeer als haven met de daarbij behorende bedrijvigheid en de klederdracht. Deze herinnert aan de (paling) visserij op de voormalige Zuiderzee. Het toerisme dat zich sinds het midden van de 19 ^e eeuw heeft ontwikkeld vindt mede haar draagvlak in de klederdracht, de palingsound en de vele muzikale talenten uit het dorp.
				Score: 2
	Score totaal onderdelen 7 t/m 20			Score totaal: 18

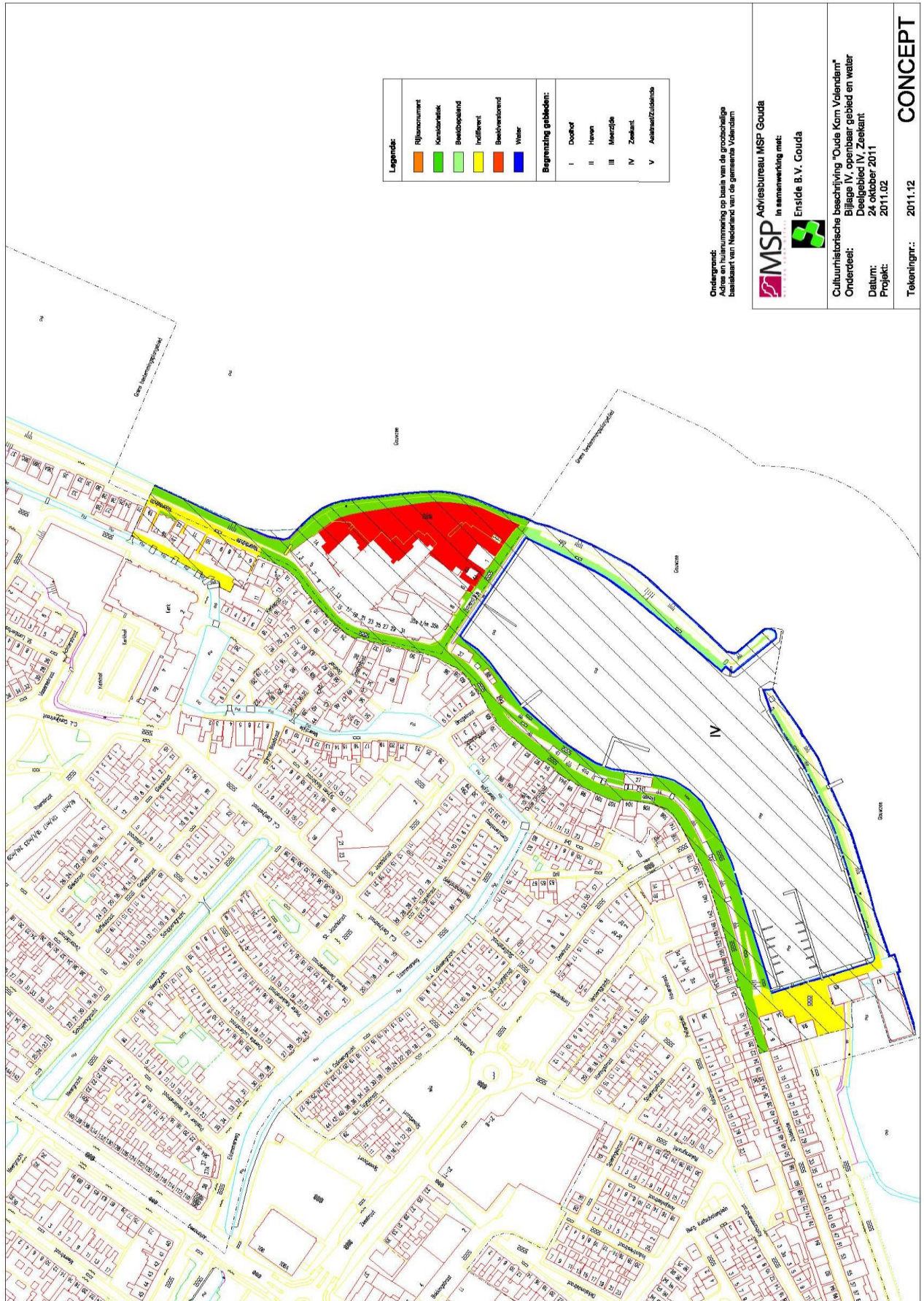

Ondergrond:
Adres en huisnummering op basis van de grootschalige
baaskaart van Nederland van de gemeente Volendam

MSP
Adviesbureau MSP Gouda
in samenwerking met:
Enside B.V. Gouda

Cultuurhistorische beschrijving "Oude Kom Volendam"
Bijlage IV, gebouwen
Onderdeel: Deelgebied IV, Zeekeert
Datum: 24 oktober 2011
Projectnr.: 2011.02

Tekeningnr.: 2011.11 **CONCEPT**

Ondergrond:
Adres en huisnummering op basis van de grodscheilige
basiskaart van Nederland van de gemeente Volendam

MSP Adviesbureau MSP Gouda
In samenwerking met:
Enside B.V. Gouda

Cultuurhistorische beschrijving "Oude Kom Volendam"
Onderdeel:
Bijlage IV, openbaar gebied en water
Deelgebied IV, Zeekant
Datum:
24 oktober 2011
Project:
2011.02

Tekeningnr.: 2011.12
CONCEPT

Cultuurhistorisch rapport		objecten gemeente Edam–Volendam
1)	Monumentnummer	VOLE-OUDE KOM
2)	Datum rapport	28 oktober 2011
		Adviesbureau MSP, dhr D.H.J. Visse
3)	Naam complex / object	Deelgebied V “Aalstraat/Zuideinde”
4)	Straatnaam	Aalstraat 1 t/m 23 (oneven), Burgemeester Kolfschotenplein 1, Haven 118 t/m 172 (even), Havenstraat 1, 2 en 3, Pellersplein 1 t/m 7 (oneven), Zeestraat 1, 1a, 1b en Zuideinde 2a t/m 60 (even) en 11 t/m 35 (oneven)
5)	Plaats	Volendam
		Dit rapport is onderdeel van de cultuurhistorische verkenning van de “Oude Kom Volendam”
6)	Kadastrale gegevens	Gemeente: Edam-Volendam Sectie: diversen Nummer: diversen

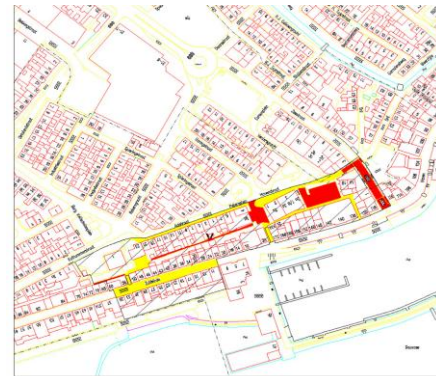
Foto object

Volendam, 1811 (watwaswaar?)

Tekening 2011.13 waardering gebouwen

Tekening 2011.14 waardering openbaar gebied en water

De in dit cultuurhistorische rapport beschreven waarden zijn grotendeels terug te vinden in de volgende deelrapporten:

- Deelrapport 1: tekening 2011.01 – waardering gebouwen
- tekening 2011.02 – waardering openbaar gebied en water
- tekening 2011.03 – overzicht bijzondere objecten
- tekening 2011.04 – waardering gebruik openbare ruimte
- Deelrapport 3: Foto's bebouwing
- Deelrapport 4: Foto's openbaar gebied
- Deelrapport 4: Foto's bijzondere objecten (zie ook tekening 2011-03)

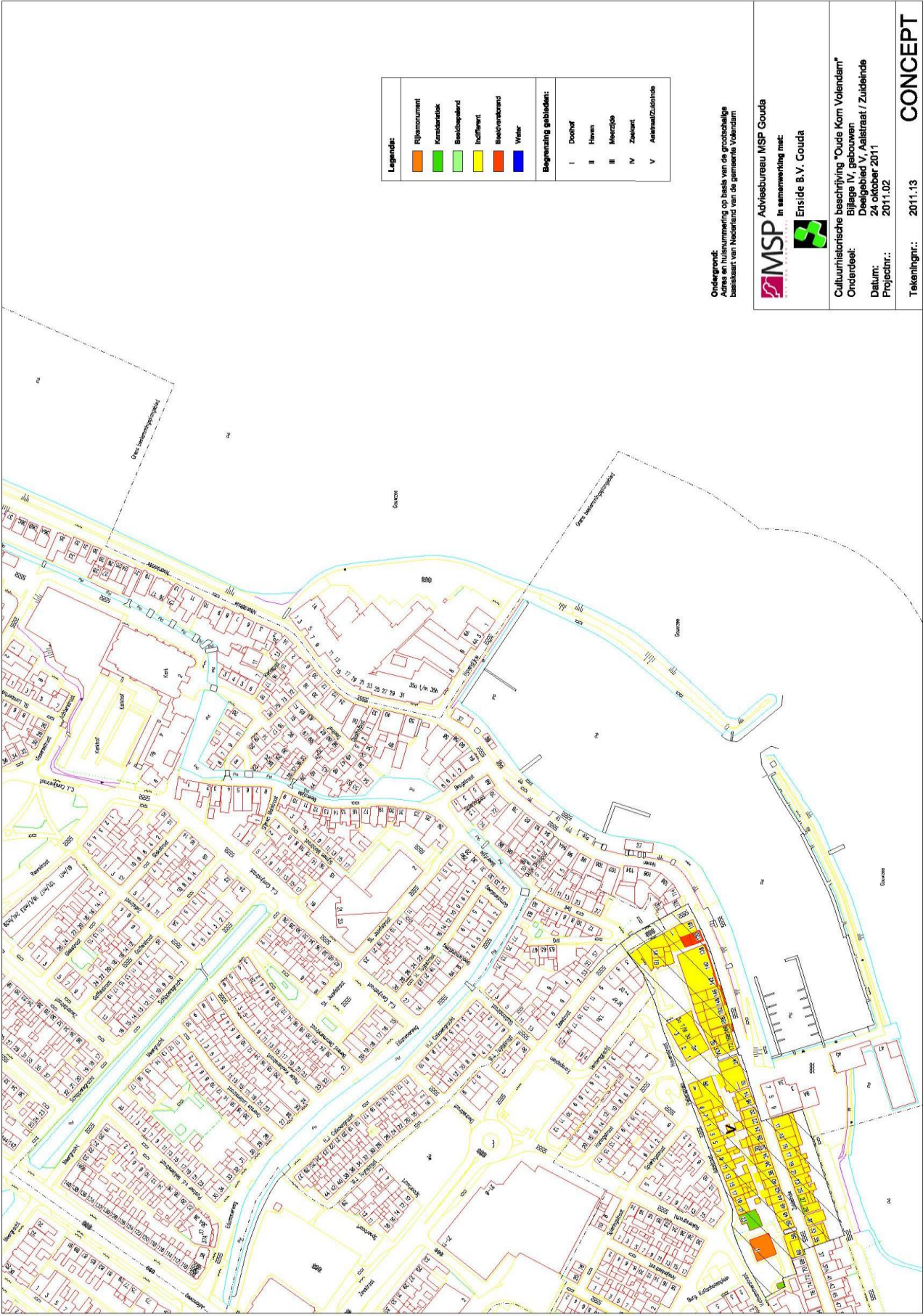
Onderdeel van dit cultuurhistorische rapport is een tekening waarop de waardering van de gebouwen in het gebied Aalstraat/Zuideinde is aangegeven, tekening nummer 2011-13, en een tekening waarop de waardering van het openbare gebied is aangegeven, tekening nummer 2011-14.

	Functie	NEE	JA	Toelichting
7)	Is het object van belang vanwege zijn (voormalige) functie?		x	Het gebied “Aalstraat/Zuideinde” is onderdeel van het attentiegebied dat ligt in de oude kom van Volendam. Het gebied wordt in hoofdzaak begrensd door de Aalstraat, Zuideinde, Haven en Zeestraat. Primaire functie van de dijk (Haven en Zuideinde) is het beschermen van het achterland tegen het water van de voormalige Zuiderzee. Tot de afsluitdijk is gebouwd betreft het een eerste waterkerende dijk waaraan en waarachter kleinschalige woningen waren gebouwd. In de loop der tijd is de schaal en de maat van de bebouwing gewijzigd en fors toegenomen. Het gebied, exclusief de panden aan de Haven 118 t/m 172, wordt in hoofdzaak bewoond. De functie van de panden aan de Haven 118 t/m 172 is horeca en wonen. Via enkele steegjes tussen de bebouwing is de Aalstraat bereikbaar. De weg is geschikt voor gemotoriseerd en langzaam verkeer en voetgangers.
				Score: 1
	Bouwjaar	NEE	JA	Toelichting
8)	Is object van vóór 1960?		x	Het gebied “Aalstraat/Zuideinde” is in oorsprong ontstaan voor 1960 door de aanleg van de haven en de dijk met de aangrenzende bebouwing. De huidige bebouwing dateert deels van voor - en deels van na 1960.
				Score: 2
	Stijl/Gaafheid	NEE	JA	Toelichting
9)	Is het object van belang wegens de architectonische gaafheid van het exterieur?	x		De situering van de dijk is sinds het midden van de 19 ^e eeuw niet gewijzigd. De voor- en achtergevelrooilijnen van de bebouwing zijn drastisch gewijzigd. Het viaduct in de Zeestraat verminkt het gebied ter plaatse. De bebouwing aan de Aalstraat is met uitzondering van de voormalige school (Aalstraat 23) en de kerk (Burgemeester Kolfshotenplein 1) niet gaaf.
				Score: 0

	Stijl/Gaafheid	NEE	JA	Toelichting
10)	Is het object een goed voorbeeld van een bepaalde stijl of bouwtrant?	x		De bebouwing in het gebied “Aalstraat/Zuideinde” wijkt, exclusief de bebouwing aan de Aalstraat met de voormalige school (Aalstraat 23) en de kerk (Burgemeester Kolfshotenplein 1), af van de streekeigen architectuur. Wel zijn bouwmassa’s gebouwd met topgevels en met kappen met de nok haaks op de straat gedekt met pannen. De bebouwing aan het Pellersplein/ Havenstraat en de Zeestraat wijkt, qua bouwmassa en architectuur, af van de streekeigen architectuur.
				Score: 0
11)	Bezit het object bijzondere esthetische kwaliteiten (zoals gevelindeling, bijzondere detaillering, materiaal- en/of kleurgebruik etc.)?		x	In het gebied “Aalstraat/Zuideinde” is de sfeer van haven merkbaar in de panden Haven 118 t/m 172. De panden aan de Aalstraat en het Zuideinde hebben zadeldaken met pannen, nokken haaks op de straat en topgevels met makelaars. De kerk aan het Burgemeester Kolfshotenplein 1 is een rijksmonument en de voormalige school aan de Aalstraat 23 is een karakteristiek waardevol bouwwerk. In het gebied bevinden zich geen beeldbepalend bouwwerken. Het openbaar gebied is overwegend bestraat met betonklinkers.
				Score: 1
12)	Vertegenwoordigt het object een unieke (bouw)techniek of (bouw)type?	x		De dijk herinnert aan de bescherming van het achterliggende gebied tegen het water van de voormalige Zuiderzee. De bebouwing, exclusief Aalstraat 23 en Burgemeester Kolfshotenplein 1, heeft nauwelijks cultuurhistorische waarden.
				Score: 0
13)	Neem het object een belangrijke plaats in het oeuvre van een bekende architect en/of de plaatselijke, regionale en/of landelijke architectuurgeschiedenis?		x	De ligging van het gebied in het attentiegebied, de situering van de dijk, de voormalige school aan de Aalstraat 23 en de kerk aan het Burgemeester Kolfshotenplein 1 hebben hoge cultuurhistorische waarden. De overige bebouwing en de inrichting van het gebied hebben geen architectuur-geschiedkundige waarden.
				Score: 1
14)	Is het object van belang vanwege de oorspronkelijkheid of de bijzonderheid van (een onderdeel van) het exterieur?		x	De situering van de Aalstraat/Zuideinde in het attentiegebied, de dijk (Haven en Zuideinde) en de situering van de pand-en aan de dijk weerspiegelen de 19 ^e eeuwse situatie. Het viaduct in de Zeestraat vermindert het gebied ter plaatse.
				Score: 1

	(Plaatselijk) historisch belang	NEE	JA	Toelichting
15)	Vormt het object samen met andere delen of objecten (gebouwen, hekwerken, entree, tuin) een karakteristiek historisch complex of historisch stedenbouwkundige structuur?	x		In de dijk, de Aalstraat en de situering van de bebouwing langs de dijk komen de stedenbouwkundige ontwikkelingen sinds de 18 ^e /19 ^e eeuw tot uiting. Het viaduct in de Zeestraat en de bouw-massa's aan de Zeestraat en de achterzijde van de Haven 118 t/m 172/Zuideinde 2a t/m 10 en Pellersplein/ Havenstraat verminken het gebied in stedenbouwkundig/cultuurhistorisch opzicht.
				Score: 0
16)	Is het object als onderdeel van een historisch gegroeid stedelijk gebied, lint of landelijk gebied daarin beeldbepalend?		x	De dijk (Haven en Zuideinde) met de aangrenzende bebouwing, de Aalstraat met de voormalige school aan de Aalstraat 23 en de kerk aan het Burgemeester Kolfshotenplein 1 zijn beeldbepalend. De bouwmassa en de architectuur in de achtergevels van de bebouwing aan de Zeestraat, de Haven 118 t/m 172 en het Zuideinde 2 t/m 10 doen afbreuk aan de cultuurhistorische waarden. Ondanks dat neemt het gebied in Volendam een unieke plaats in door de ligging in het attentiegebied.
				Score: 1
17)	Heeft het object een bijzondere betekenis voor het aanzien van een streek, stad, dorp of wijk (oriëntatiepunt)?	x		Het gebied “Aalstraat/Zuideinde” markeert de ontwikkeling van Volendam sinds de 19 ^e eeuw. Het heeft echter aan cultuurhistorische waarden ingeboet door de forse nieuwe bouwmassa's in een niet streekeigen architectuur aan de Zeestraat/Havenstraat/Pellersplein en de achtergevels van de bebouwing van de Haven 118 t/m 172, Zuideinde 2 t/m 10 en Zuideinde 14 t/m 60 (even) en 11 t/m 35 (oneven). Hierdoor heeft het gebied haar kleinschalige karakter verloren.
				Score: 0
18)	Maakt het object deel uit van een gebied met een grote continuïteit, waardoor het historische patroon van verkaveling, wegen en waterlopen goed geconserveerd is gebleven?		x	De stedenbouwkundige structuur is in het gebied “Aalstraat/Zuideinde” sinds het midden van de 19 ^e eeuw niet gewijzigd. Het Zuideinde en de Aalstraat vormen in stedenbouwkundig opzicht ijkpunten in Volendam., De aanleg van het viaduct in de Zeestraat, de bebouwing daarlangs en de bebouwing aan de Havenstraat/Pellersplein verstoren het historische patroon.
				Score: 1

	(Plaatselijk) historisch belang	NEE	JA	Toelichting
19)	Zijn aan het object historische herinneringen verbonden in de ruimste zin van het woord (feiten, gebeurtenissen, eigenaren/bewoners, beroepen etc.)?		x	Het gebied “Aalstraat/Zuideinde” draagt bij als onderdeel van het attentiegebied in de oude kom van Volendam aan de unieke plaats die het dorp inneemt in de Nederlandse geschiedenis. Deze is herkenbaar in de economische - en sociale geschiedenis vanwege de visserij, de palingvangst, de klederdracht en de muzikale herinneringen (palingsound).
				Score: 1
20)	Is het object van belang vanwege een plaatselijke, regionale of landelijke historische ontwikkeling (op sociaal, cultureel, technisch, bestuurlijk, economisch gebied etc.)?		x	Het gebied “Aalstraat/Zuideinde” ondersteunt vanwege de dijk (Haven/Zuideinde) en de bebouwing Haven 118 t/m 172 en Zuideinde 2a t/m 10 de cultuurhistorische waarden in het attentiegebied. Het gebied is daardoor mede een trekpleister vanwege de sfeer als haven met de daarbij behorende bedrijvigheid, het wonen en de klederdracht. Deze herinneren aan de palingvisserij op de voormalige Zuiderzee. Het toerisme dat zich sinds het einde van de 19 ^e eeuw heeft ontwikkeld vindt hierin draagvlak als ook in de klederdracht, de palingsound en de vele muzikale talenten uit het dorp.
				Score: 1
	Score totaal onderdelen 7 t/m 20			Score totaal: 10

Legende:	Rijwoningwoning
	Kerkgebouwen
	Beeldgebouwen
	Inrichting
	Beeldvervald
	Water
Beperking gebieden:	
	I Doerhof
	II Haven
	III Meerzijde
	IV Zwaart
	V Aalstraat/Zuidzijde

Ondergrond:
Adres en huisnummering op basis van de grootschalige
baaskaart van Nederland van de gemeente Volendam

MSP Adviesbureau MSP Gouda
in samenwerking met:
 Erside B.V. Gouda

Cultuurhistorische beschrijving "Oude Kom Volendam"
Bijlage IV, gebouwen
Onderdeel: Deelgebied V, Aalstraat / Zuidzijde
Datum: 24 oktober 2011
Projectnr.: 2011.02

Tekeningnr.: 2011.13 **CONCEPT**

